

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Bhar.II.52/2024. számú ügyben Szegeden, 2024. március 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az 5. sorszámú

í t é l e t e t :

A járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége miatt *vádlott1* ellen indított büntetőügyben a *Kecskeméti Törvényszék* 2023. október 11. napján kihirdetett 12.Bf.47/2023/6. számú ítéletét *megváltoztatja* az alábbiak szerint:

vádlott1 vádlott

bűnös

járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében [Btk. 239/B. § (1) bekezdés].

Ezért a bíróság a vádlottat 4 (négy) hónap szabadságvesztésre és 1 (egy) év közúti járművezetéstől eltiltásra ítéli.

A szabadságvesztést fogházban rendeli végrehajtani.

A kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 1 (egy) év próbaidőre felfüggeszti.

A vádlott a kiszabott szabadságvesztésből – annak végrehajtása elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb 3 (három) hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az ítélettel szemben fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Bajai Járásbíróság mint elsőfokú bíróság a 2022. november 15. napján kihirdetett 9.B.5/2022/21. számú ítéletével vádlott1 vádlottat bűnösnek mondta ki járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében [Btk. 239/B. § (1) bekezdés], és ezért 6 hónap szabadságvesztésre, valamint 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fogházban határozta meg, annak végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a vádlott – a végrehajtás elrendelése esetén – a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott védője jelentett be fellebbezést enyhítésért, elsődlegesen a közúti járművezetéstől eltiltás mellőzéséért, másodlagosan annak járműkategóriára történő korlátozása végett.

[3] A másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék a 2023. október 11. napján meghozott 12.Bf.47/2023/6. számú ítéletével a Bajai Járásbíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat az ellene a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége [Btk. 239/B. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmentette.

[4] A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az irányadó tényállás – amely szerint a vádlott 2021. október 15. napján a szabálysértési hatóság jogerős határozatában elrendelt közúti járművezetéstől eltiltás hatálya alatt tehergépkocsit vezetett –

alapján a bíróság helyesen és az ítélethozatal napján törvényesen állapította meg a vádlott bűnösségét, és a vádlott terhére rótt bűncselekmény minősítése is törvényes volt. A fellebbezés elbírálásának idejére azonban a közúti járművezetéstől eltiltást tartalmazó szabálysértési határozat jogerőre emelkedésétől számítottan két év már eltelt. Erre tekintettel pedig – a törvényszék álláspontja szerint – nem lehetett figyelmen kívül hagyni a 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 25. §-ában foglalt azon rendelkezést, amely szerint az olyan hátrányos jogkövetkezmények alól, amelyeket jogszabály a szabálysértés miatti felelősségre vonáshoz fűz, az eljárás alá vont személy a büntetést vagy intézkedést megállapító határozat jogerőre emelkedését követő két év elteltével mentesül. Ezen túlmenően utalt a törvényszék arra is, hogy a Szabs. tv. 24. §-a szerint a szabálysértési szankció két év elteltével nem hajtható végre. Hivatkozott a másodfokú bíróság a Szabs. tv. 155. § (1) bekezdésére is, amely alapján a szabálysértési nyilvántartó szerv a szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartásába felvett adatokat a büntetést vagy intézkedést megállapító határozat jogerőre emelkedésétől, illetve a helyszíni bírság kiszabásától számított három évig kezeli.

[5] A törvényszék mindebből azt a következtetést vonta le, hogy a jogszabály a 3 éves kezelési időhöz nem rendel semmilyen „többletet”, így 2 év után nem vehető figyelembe a hátrányos jogkövetkezmény. Kifejtette, hogy a Szabs. tv. ezen rendelkezései eltérnek a Btk. 97. § és 98 §-a szerinti szabályozástól, ezért álláspontja szerint a szabálysértési törvény alapján a mentesítés nem csupán a büntetőjogon kívüli, hanem a büntetőjogi jogkövetkezményekre is kiterjed.

[6] Összességében a törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a Szabs. tv. 25. §-ára figyelemmel a szabálysértési felelősségre vonás miatti hátrányos következmény – bűnösség megállapítása, büntetés kiszabása – a vádlottal szemben nem alkalmazható, a szabálysértési határozatban foglalt adatokat nem létezőnek kell tekinteni annak ellenére, hogy a bűncselekmény büntethetőségének Btk. 26. § (1) bekezdés szerinti elévülése nem igazodik a Szabs. tv. 25. §-ában írt 2 éves időhöz.

[7] A másodfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, bűnösségének járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében történő megállapítása és az elsőfokú ítéletben kiszabott joghátrány alkalmazása érdekében. Az ügyészségi álláspont szerint a felmentés téves jogértelmezésen alapul, a vádlott cselekménye jelenleg is bűncselekmény. A Btk. 2. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt rendelkezésekből következően ugyanis az elbírálás időpontjában akkor állapítható meg, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, ha azt a Btk. már nem rendeli büntetni, vagy kerettényállás esetén a keretet kitöltő háttérjogszabályban történik változás. A Szabs. tv. szabályai viszont a szabálysértésekre vonatkoznak, a bűncselekmények érdemi elbírálása pedig a Btk. alapján történik. A Szabs. tv. 25. §-ában írt hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesülésnek így a büntetőjogi felelősség megítélése szempontjából nincs jelentősége, az a Btk.-ban írt törvényi tényállást, az abban büntetni rendelt elkövetési magatartást nem érinti. Az ügyészi fellebbezés szerint a szabálysértési nyilvántartási rendszer, valamint a szabálysértések végrehajthatóságának szabályaira történt másodfokú hivatkozás szükségtelen volt, mert ezek kizárólag a szabálysértések szempontjából vehetők figyelembe. A bűncselekmény megítélésénél ugyanis nincs jelentősége annak, hogy az alapul szolgáló határozatban kiszabott joghátrány végrehajtható-e, illetve annak sem, hogy azt a szabálysértési nyilvántartásban mennyi ideig kezelik. Mindezekre figyelemmel a vádhatóság szerint a Btk. 239/B. § (1) bekezdésében írt bűncselekmény elkövetése miatt a vádlott bűnösségét meg kell állapítani, vele szemben büntetést kell kiszabni, mert az általa elkövetett cselekményt a Btk. az elkövetés és az elbírálás idején is bűncselekményként szabályozza, a büntethetőség elévülése pedig még nem következett be.

[8] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.343/2023/4. számú átiratában a bejelentett ügyészségi másodfellebbezést annak indokolásával egyezően fenntartotta. Az ott írtakat kiegészítette azzal, hogy a Szabs. tv. szabálysértési mentesüléssel kapcsolatos előírásainak alkalmazása mint büntethetőségi akadály szóba sem jöhet, és hasonló okokból nem bírhat relevanciával a járművezetéstől eltiltás szabálysértési előéleti nyilvántartásból történő esetleges törlése sem. A vádlott által megvalósított bűncselekmény kapcsán így a Btk. 25. §-a szerinti büntethetőséget megszüntető körülmények nem álltak be, az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elévülési idején belül a más jogterületen kiszabott hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesülés a bűnösséget nem érinti, a vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentéséhez nem vezethet. Összességében a főügyészség azt indítványozta, hogy az ítéltábla a másodfokú ítéletet változtassa meg akként, hogy a vádlott bűnösségét állapítsa meg járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében [Btk. 239/B. § (1) bekezdés], és ezért vele szemben szabadságvesztést szabjon ki, melynek végrehajtását próbaidőre függessze fel. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fogházban határozza meg, annak végrehajtásának elrendelése esetére pedig rendelkezzen arról, hogy a vádlott a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, illetőleg a vádlottat határozott időre tiltsa el a járművezetéstől.

[9] A vádlott védője a másodfokú ítélet helyes indokaira figyelemmel történő helybenhagyását indítványozta. Másodlagos indítványa arra irányult, hogy amennyiben a harmadfokú bíróság a vádlott bűnösségét mégis megállapíthatónak látja, úgy a bűncselekmény elkövetése óta eltelt időre és a vádlott személyi körülményeire figyelemmel a közúti járművezetéstől eltiltást mellőzze.

[10] A bejelentett ügyészségi másodfellebbezés alapos.

[11] Az ítéltáblának elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a bejelentett ügyészségi fellebbezés alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak. Ennek törvényi előfeltétele teljesült, ugyanis a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette, amely a Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja alapján a harmadfokú eljárást lehetővé tette.

[12] A bejelentett ügyészi fellebbezés (Be. 616. § b) pont) ezt az ellentétes döntést sérelmezte, ezért a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontjában, valamint (5) bekezdésében meghatározott feltételek is teljesültek. Ebből adódóan az ítéltábla a Be. 618. § (1) és (2) bekezdései szerinti terjedelemben felülbírált a másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[13] Ennek során a harmadfokú bíróság nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdése, a Be. 608. § (1) bekezdése, illetőleg a Be. 609. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely hatályon kívül helyezést eredményezne, ezáltal az ügy érdemi elbírálását kizárná.

[14] A harmadfokú felülbírálat következő szempontja a másodfokú ítélet tényállásának megalapozottsága volt. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott védője kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentett be fellebbezést, így másodfokon korlátozott felülbírálatnak volt helye, ezért a harmadfokú eljárás során a Be. 615. § (4) bekezdés b) pontjában foglaltakra figyelemmel az ellentétes döntés alapját képező tényállás nem volt támadható.

[15] Tekintettel ugyanakkor azon körülményre, hogy a Be. 561. § (3) bekezdés b) és c) pontjaiban foglaltakra figyelemmel a vádlott személyi körülményei nem tartoznak a bíróság által megállapított tényállás körébe, ezért azokat az ítéltábla kiegészítette akként, hogy a Kiskunhalasi Rendőrkapitányság a vádlottal szemben 1762/2020. bü. szám alatt lopás

büntette és más bűncselekmény miatt folytatott büntetőeljárást, amelyben a gyanúsítás közlésére 2021. április 27. napján került sor. Ugyancsak a Kiskunhalasi Rendőrkapitányság 426/2020. bü. szám alatt a vádlottat – 2020. március 21. napján elkövetett garázdaság büntette és testi sértés vétsége miatt – gyanúsítottként hallgatta ki 2021. április 27. napján, majd ezen büntetőügyben később – a jelen ügy tárgyát képező bűncselekmény elkövetését követően – további bűncselekmények elkövetése miatt is gyanúsítás közlésére került sor.

[16] Ezen kiegészítések azért bírnak jelentőséggel, mert ekként megállapítható, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt három büntetőeljárás hatálya alatt valósította meg.

[17] Az irányadó tényállásra figyelemmel az ítéltábla álláspontja szerint tévedett a törvényszék, amikor a vádlottat a járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

[18] A Btk. 239/B. § (1) bekezdésében szabályozott bűncselekményt azt követi el, aki a járművezetéstől eltiltás hatálya alatt annak érvényesülési körébe tartozó járművet vezet.

[19] A tényállásból kitűnően a Kiskunhalasi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya mint szabálysértési hatóság 2021. szeptember 17. napján kelt 03806/718/2021. szabs. számú határozatával, közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése és közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértések elkövetése miatt a vádlottat pénzbírsággal sújtotta, valamint 5 hónap időtartamra a közúti járművezetéstől eltiltotta. Ezt a határozatot a vádlott 2021. szeptember 24. napján saját kezűleg vette át, az ellen jogorvoslattel nem élt, így a határozat 2021. október 5. napján jogerőre emelkedett. A vádlott ezen határozattal elrendelt eltiltás hatálya alatt vezette az rendszám1 forgalmi rendszámú tehergépkocsit 2021. október 15. napján 15 óra 30 perc körüli időben település neve.

[20] A fentiekre tekintettel a vádlott magatartása büntetőjogilag tényállásszerű, azt a 2021. május 14. napjától – változatlan formában – hatályos törvényi tényállás alapján, a büntető anyagi jog alkalmazásával kell megítélni.

[21] Az ítéltábla rámutat arra is, hogy bár a törvényszék nem hivatkozott a Btk. 2. § (2) bekezdésére, de azt a vádlott javára mégis alkalmazta. Ugyanakkor a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján a vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentésére csak akkor kerülhet sor, ha az elbíráláskor az adott cselekmény a hatályos Btk. szerint már nem bűncselekmény, vagy ún. keretdiszpozíció esetén az ennek kereteit kitöltő jogszabályban olyan lényeges változás következett be, amely a büntetőjogi védelmet megszünteti. A járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége ugyanakkor nem keretdiszpozíció, továbbá e cselekményt a törvény jelenleg is bünteti, így a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján a vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentésének nincs helye.

[22] Emellett a törvényszék által hivatkozott Szabs. tv. 25. §-ában foglalt rendelkezés egyébként sem vezethet a büntetőjogi felelősség alóli mentesüléshez, hiszen az nem jelent büntethetőségi akadályt, nem konkurálhat a büntethetőség elévülésével. Az említett szabálysértési rendelkezés pusztán annyit jelent, hogy ezen utólagos szabálysértési mentesítés folytán az érintett személy szabálysértési priusza az adott eljárás adatait már nem tartalmazza, és a szabálysértési hatóság határozata terhére szóló körülményként nem lesz figyelembe vehető, sem közigazgatási, sem szabálysértési, sem pedig büntetőeljárás során. A vádlott bűnösségének járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében történő megállapítása és vele szemben büntetés vagy intézkedés kiszabása nem a szabálysértés miatti felelősségre vonáshoz fűződő jogkövetkezmény, hanem annak a következménye, hogy a vádlott a büntető anyagi jogba ütköző, tényállásszerű magatartást valósított meg akkor, amikor a vele szemben kiszabott szabálysértési szankcióval ellenszegült.

[23] Mindezekre figyelemmel a megalapozott tényállás alapján az ítéltábla vádlott1 vádlottat bűnösnek mondta ki járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétségében [Btk. 239/B. § (1) bekezdés].

[24] Az ítéltábla súlyosító körülményként értékelte a vádlott terhére büntetett előéletét, azt, hogy a bűncselekményt három másik folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt követte el, továbbá kedvezőtlen közlekedési előéletét (9 közlekedési előéleti pont). Enyhítő körülményként értékelte a vádlott javára, hogy 4 kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, a bűncselekmény elkövetése óta bekövetkezett időmúlást, valamint azt, hogy hosszabb ideje áll büntetőeljárás hatálya alatt.

[25] Mindezekre figyelemmel a Btk. 79. §-ában foglalt büntetési célok elérése érdekében, a Btk. 80. § (1) bekezdésében előírt büntetéskiszabási elvek figyelembevételével az ítéltábla a Btk. 34. §-a, a Btk. 35. § (1) bekezdése, a Btk. 36. §-a és a Btk. 37. § (1) bekezdése alapján a vádlottat 4 hónap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre, továbbá a Btk. 55. § (1) bekezdés a) pontja és a Btk. 56. § (1) és (3) bekezdése alapján 1 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Tekintettel arra, hogy alaposan feltehető, hogy a büntetés célja a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető, az ítéltábla a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a szabadságvesztés végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette. A Btk. 38. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés a) pontja értelmében a vádlott a kiszabott szabadságvesztésből – annak végrehajtása elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[26] A közúti járművezetéstől eltiltás járműkategóriára történő korlátozását, illetőleg a eltiltás mellőzését az ítéltábla nem találta indokoltnak, tekintettel arra, hogy a vádlott a cselekményét három másik büntetőeljárás hatálya alatt, illetőleg a korábbi eltiltó határozatot semmibe véve, azzal szembeszegülve valósította meg.

[27] A vádlottal szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása miatt a 8/2015. (IV.17.) AB határozatban írtakra figyelemmel vizsgálni kellett az előzetes mentesítés kérdését is. Tekintettel arra, hogy a vádlott a terhére rótt bűncselekményt büntetett előéletűként, más büntetőeljárások hatálya alatt követte el, az ítéltábla arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vádlott előzetes mentesítésre nem érdemes.

[28] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

[29] A Be. 458. § (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság ítélete jogerőre emelkedett, ellene fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2024. március 14.

dr. Joó Attila s.k.
a tanács elnöke

dr. Kiss Dániel s.k.
előadó bíró

dr. Kóbor Jenő s.k.
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bhar.II.52/2024/5. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett.

Szeged, 2024. március 14.

dr. Joó Attila s.k.
a tanács elnöke